

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscrise nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu
prețuri foarte moderate

Abonamente și inserțiuni se plătesc înainte

Apare în fiecare Sâmbătă.

La adică ce vrem?

II.

Scurt: Un program, care se fie amăsurat actualei noastre puteri: numerice, sociale, economice. Un program, pentru prezent, care se fie în consonanță cu actualele noastre drepturi publice. Un program care, în consecuență, se ne permită liberă organizare, liberă acțiune. Și pe baza acestui program un partid politic activ, solidar, organizat, vizibil, producător, cărui însuși detentorii actuali ai puterii de stat, se fie necesități să-i recunoască și să-i admită funcționarea publică, în baza și totodată în butul existențelor legii și ordinațiunii. Nihil imposibile. Din capul locului notez însă, că înțeleg și program și partid așa, ca pe cari nu botezul, nu litera scrisă și moartă, ci rezultatele produse, efectele vii se le califice drept naționale românești.

Amănunte:

Voim pentru prima-dată un program precis, concret, unitar, de politică financiar-economică. Voim, în legătură, un program de politică socială. Bunăstarea materială ne e ținta, nu cu privire la singuratici, ci la întreg, la națiune. Solidaritatea, curățenia vieții sociale iarăși e absolut necesară pentru o politică efectivă a unui popor oprimat mai ales. Voim să facem studiul preparativ sistematic al luptelor noastre politice. Voim să scrutăm și să aflăm odată cauzele neputinței noastre și să le sanăm. Voim să ne cunoaștem odată puterea disponibilă: număr, avere, morală, intelect, cultură, conexiuni, nu așa »per beneplacitam aestimationem« numai, ci precis matematiceste. Voim să ne cunoaștem odată terenul de luptă, nu rotind numai așa, odată din ochi, ci hotărât, ținut de ținut. Înțeleg — dacă-i chiar se mă exprim — o parcelare ideală a întreg teritoriului luptelor noastre politice, după anumite cercuri de interese coincidente, cărora ear' homogenitatea referințelor, puterilor disponibile, și comunitatea primului scop, se le fie nota distinctivă. Alta trebuie să fie politica noastră în Maramureș și alta în comitatul Sibiuului, bunăoară. Alta în Bănat și alta în Bihor. Ear' fără date statistice sigure, ba se zic chiar, fără de monografiile politice precise — fără de-a cunoaște anterior totul: parcelat și pe de-a întregul — luptele noastre vor rămânea zădărnice, tendințele noastre iluzorii, ear pretenția, că formăm un partid politic național românesc — rămâne o vorbă.

Voim să știm câți, unde, cine, cum și între ce împrejurări sun-

tem: număr, ocupațiune, grad de cultură, stare materială, mijloace disponibile. Câți plugari, câți meseriași, intelectuali, capitaliști, cât pământ, câte vite, cât capital, ce împrejurări sociale, economice în cutare și cutare parte, la ce grad de cultură și de inspirații a ajuns aci, sau dincolo poporul, clasa de mijloc și inteligența; ce referințe e între aceste clase aci sau dincolo; câți oameni de încredere și iubitori de muncă și nu numai de frase goale, avem în cutare și cutare loc? Voim să știm apoi și să știe fiecare, că ce, unde, când și cine anume să lucreze? Cu un cuvânt voim, ca și în luptele noastre politice, să se valideze absolut necesarul principiu al divisei muncii, și 'n spațiu și 'n timp și 'n forță. Singur modul acesta ne poate scăpa de diletantismul, caracteristic astăzi politice, sau mai bine zis pretenției noastre politice. Singur modul acesta va face luptele noastre: solidare, altcum întreagă solidaritatea și accentuarea vecinică și vecinic agasantă a strîngerii rîndurilor, va rămânea: frasă.

De aceea și punctele noastre de vedere, accentuate în primul număr al »Libertății«, pun mai mult pond pe organizația economică, pentru-că principiul nostru conducător este, că: tari economicește și solidari în viața socială: drepturile publice vin de sine.

Mai departe:

Voim totodată exercitarea tuturor drepturilor noastre publice, abandonarea pasivității față de ori și care din ele; pentru-că numai exercitând drepturi, ajungi la aspirația altora, mai mari, mai însemnate. Cu un cuvânt: mâncând îți vine apetitul.

Voim abandonarea pasivității față de dreptul electoral. Voim intrarea în parlament, nu pentru-că ne-am face iluzii, că intrați îndată vom și câștiga drepturi și favoruri publice cu duimul, ci deocamdată pentru-că suntem convinși, că intrarea în parlament este singurul mod posibil azi, al organizării unui partid legal și cu drept de funcționare publică!

Voim modificarea programului din 1881, ca program public, pentru-că nu suntem destul de tari să-l realizăm, pentru-că tot rezultatul ajuns în luptele pe baza lui și de până acum, ne strigă în față: magna petis Phaëton. Și cu toate acestea nu vrem mai puțin decât programul din 1881. Ba, abandonând cu totul tot autonomia Transilvaniei, voim și mai mult: emanciparea tuturor Românilor, drepturi amăsurate datorințelor ce le împlinesc, pentru toți Români. De ce se spunem noi însă lucruri, a căror spusă ni-se pune pedecă realizărilor.

Voim abandonarea principiului rezistenței pasive în general, pentru-că realizarea lui până la ultima consecuență recere neasămănat mai multe forțe, de câte astăzi dispunem noi; realizarea lui parțială poate fi earăși numai în detrimentul nostru și numai notă, poate chiar exagerată a slăbiciunii noastre.

Rezistența pasivă în ultima consecuență duce la boicot și revoluție. Acestea sunt însă căile pe cari te răsbește destinul, când nu mai ai altele.

Noi însă avem.

Despre contrar ne putem convinge numai încercându-le toate. Atât.

În nrii viitori voiu analiza pe rënd vre-o câteva principii politice: dreptul istoric — dreptul natural, prescripția drepturilor publice, dreptul public în genere, etc. ținând de necesară și la noi mai ales, discutarea și precisarea acestor noțiuni și principii, de cari de atâtea ori se face și us și abuz.

Dixi. Și intrucât pot voesc să-mi fac și eu datorința, față de neam, — față de mine însumi.

Omul e greșitor însă. Noi o recunoaștem. Și de aceea când voim să convingem — nu ne eschidem dela a putea fi și noi convinși.

Dr. Victor Bontescu.

Pe lucru!

Sub acest titlu »Telegrafal Român« din Sibiu aduce în numărul seu de Marți (24 Februarie) următorul articol:

Situația e de așa în politica internă a statului nostru, încât nu se poate ști, dacă nu vom fi chemați la urnă în timpul cel mai scurt, pentru a face o nouă alegere de deputați la dietă. Pentru-că proiectele militare trebuie să fie votate din partea parlamentului nostru, ca o extremă necesitate de stat, ear opoziția noastră parlamentară nu vrea să le voteze, de cât numai în schimbul unor concesii, pe cari astăzi nu i-le poate acorda nimeni.

E foarte natural deci, ca în această situație gravă, aceia dintre membrii partidului nostru național, cari vreau să rupă cu politica de pasivitate din trecut și vreau să între în viitoarele lupte electorale ca partid național bine disciplinat: să se gândească din vreme la o organizare bună, la încheierea rîndurilor, pentru-că numai așa pot eși cât de cât învingători din o luptă pentru noi aproape cu totul străină.

Înțelegem deci perfect de bine pe dl Dr. Aurel Vlad, unul dintre energicii apărători ai activității politice, care în nrul din urmă al »Libertății« face propagandă pentru o nouă organizare politică, chiar și fără de autorizații conducătorilor de astăzi ai partidului, cari nu mai dau nici un semn de viață.

Cel puțin înțelesul acesta îl scoatem din următorul pasaj cuprins în articolul dlui Dr. Vlad:

«...»Dacă nu voim deci să rămânem solidari cu aceia cari nu vreau să se miște și cărora din convingere ori din lene le vine la socoteală starea pe loc, nu ne rămâne alta, decât a ne desface de acești apostoli ai inerției și punându-ne pe lucru, să încheiem șirurile luptătorilor dornici de luptă, pentru-ca deja în timpul cel mai apropiat să putem lua parte ca partid național și disciplinat, la luptele naționale»...

Adecă: *pe lucru!* Foarte bine! *Aprobăm pasul*, pentru-că din impasul în care am ajuns, nu putem scăpa altcum, decât numai punându-ne din greu pe muncă obositoare.

Am pățit-o ca omul din poezie, care având să facă pedestrul un drum mai lung, când a ajuns la un riu, n'a voit să-l treacă pentru a nu-și uda picioarele, ci s'a pus la umbra unui faș, până va seca riul, ca să poată trece peste el ca pe uscat. Și a adormit omul la umbră, și când s'a deșteptat din somn, riul se umflase rău, pentru-că la munte căzuse o ploaie grea. Nu mai era acum chip de a-l trece, fără a-și periclita vieța.

Așa și noi. Am tot așteptat, ca situația să se îmbunătățească, dar ea tot mai rea s'a făcut. Riul șovinismului unguerec a tot crescut și acum e umflat rău, și nu mai e chip să treci prin apele lui.

Dar omul cumințe nici nu va trece prin apă, când riul e umflat; ci va căuta un lemn, ori mai multe lemne, și le va pune de-acurmezisul, făcându-și punte de trecere! Dacă deci dl Dr. Vlad și amicii sei, au intențiunea de a pleca prin pădurea românească pentru a aduna materialul din care să construiască o punte de trecere în politica noastră, — bine fac! Au aprobarea noastră și vor avea și spriginul nostru!

Unele-altele.

Pregătiri de mobilizare.

Ori-cât au cercat cercurile mai înalte a desmiști știrile despre pregătirile de mobilizare a unei părți a armatei noastre, — ele se adeveresc zi de zi prin mai multe semne și fapte.

Așa de pildă la magistratul orașului nostru Orăștie au venit pe rînd până acum repețite întrebări din partea comandei militare, că în ce chip ar fi a se aranja cutare, ba cutare lucru, în cas de mobilizare?...

Toate aceste întrebări n'ar avea nici un rost, dacă cercurile militare n'ar avea deja ordinele confidentiale, a face toate pregătirile pentru a putea mobiliza armata fără greutăți la cas de lipsă.

Ear cazul de lipsă, după toate semnele, va veni negreșit prin revoluțiunea ce se ia ca tot mai sigură că va izbucni în Macedonia în primăvara asta.

Congres latin.

La stăruința contelui Angelo de Gubernatis și a altor mari bărbați de stat italieni, s'a hotărât ținerea unui congres internațional latin, la Roma, în zilele dela 15—22 Aprilie.

Scopul acestui congres este de a arăta în fața lumii, printr'un pact în-

cheiat la Roma, *uniunea și frățietatea popoarelor latine* și a arăta puterea lor de viață.

Președintele acestui congres este marele filo-român Angelo de Gubernatis.

Președinții onorari sunt prințul Colonna, primarul Romei și ministrii Nasi și Baccelli.

Deschiderea congresului se va face la 15 Aprilie, la Campidoglio (primărie).

Direcțiile căilor ferate și ale societăților de navigație italiene, dau o scădere de jumătate la prețul călătoriei.

O laudabilă idee.

Părintele protopresbiter al Devei, George Romanul, și-a pus de gând să introducă în tractul seu o mișcare, menită a înălța mult vaza școalei și bisericii, și prin ele iubirea oamenilor pentru biserică străbună.

Pe azi, Sâmbătă în 28 Febr. n. adică, dl protopresbiter a convocat pe învățătorii din tractul d-sale la o consfătuire în cancelaria protopopească, al cărei scop e, a înființa un »Cor al învățătorilor tractului«. Voeste anume a-i face pe învățători să participe odată pe săptămână, Sâmbăta, la probe de cântări corale, instruând un cor de model, care când se va produce în biserică din centrul tractului sau ori-unde, să-i fie de fală!

Ear scopul cel mai însemnat e: că învățătorii participând ca membri ai cornului tractual la probele acestuia, să-și câștige iușiși deprinderea de lipsă întru organizarea și conducerea de coruri, ca întorși acasă, să poată însuși organiza în fiecare comună cor bisericesc, prin care ridicând nivelul serviciului d-zeesc în biserică, să atragă poporul mai tare către biserică, trezind în el astfel tot mai înălțat simțul religios.

Frumoasă idee! Felicităm pe dl protopresbiter inițiator și-i dorim cea mai strălucită reușită!

»Agitatorii«...

Sub acest titlu »Magyar Szó« scrie în nrul seu dela 22 Febr. următoarele!

»Foaia valahă »Libertatea« ce apare în Orăștie, se ocupă în numărul seu mai nou cu un articol al nostru în care descriam scăderile noului tarif vamal (în pactul economic cu Austria), și făceam națiunea luătoare aminte la primejdia, ce amenință îndeosebi inteligența care trăește tot din bani gata (scumpetea).

»Foaia valahă rischează acea observație, că »Magyar Szó« se nu atace pe Austrieci pentru acestea, ci se tragă la răspundere pe proprii bărbați de stat, cari vînd Ungaria Austriei, și în schimb Austria dă voe liberă politiciilor maghiari a face ce vreau cu popoarele nemaghiare.

»Așa zice »Libertatea«.

»La observările ei cele de rea credință, numai atîta:

»Noi înșine (cei dela »Magyar Szó« adică) am fost și suntem cei dintăiu,

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiu.

A XXX-a încheiere a Conturilor cu 31 Decembrie 1902.

részeig fogadtatik el, — a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letébe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés napjától számított 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a hátszegi m. kir. adóhivatalnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítani. A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál ugyszintén F. Szálásptak község előjárósága házánál vagy a birói kiküldöttnél megtekinthetők.

Az elrendelt árverés fent kitett tjkvek C lapján feljegyeztek.

A kir. jbiróság mint tlkvi hatóság.

Kelt Hátszegen, 1903. évi január hó 28-án.

Fehér,
kir. albiro.

Sz. 272—1903. kir. végrh

ARVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szásvárosi kir. járásbiróság 1902. évi Sp. I. 796/4 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurel szásvárosi ügyvéd által képviselt özvegy Avramucz Ioana helybeli lakos és végrehajtató javára Georgeán Iosif és társa helybeli lakos és végrehajtást szenvedett ellen 167 kor. és járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 610 kor. becsült következő ingóságok u. m.: ökrök és szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szásvárosi kir. járásbiróság 1903-ik évi V. 137/2 számú végzése folytán 167 kor. tőkekövetelés ennek 1902. évi XI/14-től járó 8% kamatai és eddig összesen 64 kor. 50 fill. biróilag már megállapított, valamint ezuttali 4 kor. 10 fill. árverés kintézetési költségekre erejéig Szásvároson ados lakásán leendő eszközésére 1903. évi márczius hó 14 napjának d. e. 8 órája határidőül kintézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig birói letébe fog helyeztetni.

Kelt Szásvároson, 1903. évi febr. hó 24. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrh.

Active.

Contul bilanț.

Pasive.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Cassa în numărar	175.513	53	Capital social:		
Monete	2.662	65	6000 acțiuni à K 200	1,200.000	—
Cambii de bancă	7,909.322	29	Fondul de rezervă al acționarilor	200.000	—
Imprum. hipot. în scrisuri fonc.	5,079.956	33	» » garanție al scrisurilor fonciare	400.000	—
» » » numărar	220.006	79	» special de rezervă	114.994	53
Credite personale	1,833.172	26	» de pensuni al funcționarilor	386.631	—
Credite cambiale cu acoperire hipotecară	1,960.421	50	Depuneri spre fructificare	11,525.646	46
Credite de cont-curent	1,008.948	11	Scrisuri fonciare cu 5% în fiorini		
Avansuri pe efecte publice	114.943	—	în circulațiune	1,750.000	—
Credite fixe	10.893	10	Scrisuri fonciare cu 5% în coroane		
Imprumuturi pe produse	9.080	—	în circulațiune	3,238.500	—
Casa institutului, realități dela gara Brașov și diverse realități de vânzare	973.562	19	Scrisuri fonc. eșite la sort în circulațiune	157.500	—
Efecte publice	1,955.723	85	Cambii de bancă reescomptate	1,933.489	06
Acțiuni dela diverse bănci	162.585	—	Diverse conturi creditoare	741.981	33
Efectele fondului de garanție al scris. fonciare.	425.984	50	Dividende neridicate	1.568	—
Efectele fondului de pensuni al funcționarilor institutului	6.000	—	Interese anticipate pro 1903	155.966	14
Mobiliar	11.388	—	Profit net	263.124	30
după amortisare	1.143	—			
Diverse conturi debitoare	210.380	72			
	22,069.400	82		22,069.400	82

Debit.

Contul Profit și Pierdere.

Credit.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	497.389	23	dela cambii de bancă	434.278	39
» scrisuri fonciare	255.921	89	» imprumuturi hipotecare	334.881	21
» imprum. luate pe efecte	3.910	79	» credite personale	133.794	13
Spese:			» efecte publice	116.688	02
Salare	96.165	74	» cred. camb. cu acop. hip.	116.203	28
Bani de cuartir	15.225	—	» credite de cont-curent	31.216	87
Imprim., registre, porto, diverse	28.845	07	» avansuri pe efecte	9.149	51
Marce de prezență	8.540	—	» credite fixe și imprumuturi pe produse	1.665	34
Contribuțiune:			Chirii	1,177.876	75
directă	38.250	58	Provisiuni	28.699	47
10% dare la inter. dela depuneri	49.738	92	Profit la moneta	51.241	96
Amortisare din mobiliar	1.143	—		436	34
Profit net	263.124	30			
	1.258.254	52		1,258.254	52

Sibiu, 31 Decembrie 1902.

Iosif St. Șutușu m. p.,
membru al direcțiunei.

A. Lebu m. p.,
membru al direcțiunei.

Dr. Beu m. p.,
membru al direcțiunei.

Cosma m. p.,
director executiv.

Iosif Lissai m. p.,
contabil șef.

Subsemnatul comitet am examinat conturile presente și le-am aflat în deplină regulă, și în consonanță cu registrele institutului.

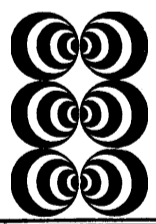
Sibiu, la 18 Februarie 1903.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.

Nicolau Penciu m. p.

Ioan Crețu m. p.

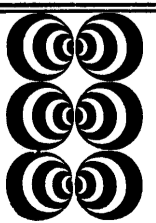
Invățacel la măcelărie.

In măcelăria subscriului (Piața mare, între prăvăliile dlor Vulcu și Baciu) se primește îndată ca invățacel, un băiat de 15—16 ani, bine desvoltat, cu ceva școală și cu oare-care cunoștință de limbi.

Condiții favorabile!

Orăștie, Febr. 1903.

Simion Cărpinașan,
măcelar Orăștie (piața).

Sz. 117—1903. végrh.

Árverési hirdetemény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1899 V. 11576. 13161 számú végzése következtében Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt «Hatiegana» tktptár javára Páran Iosif s társai ellen 34 és 62 kor. s jár. erejéig 1900 január 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 754 kor. becsült marhák, széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbiróság 1903-ik V. 76 számú végzése folytán 34 és 62 kor. tőkekövetelés ennek 1899. december 22-től járó 6% kamatai, és eddig összesen 115 kor. 57 fill. biróilag már megállapított költségekre erejéig Hátszegen a város házánál leendő eszközlésére 1903. évi márczius 11-ikének d. u. 3 órája határidőül kintézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ingo-

ságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, esetleg becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. A lefoglalt ingók Tustyáról Hátszegen 1903. márczius 15-én d. e. 9 orakor szálitattnak át.

Kelt Hátszegen, 1903. évi febr. 14-én.

Csucs Gyula,
bir. vhajtó.

Sz. 730—1903. tlkvi.

Árverési hirdetemény.

A hátszegi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képv. Vlad Péter végrehajtónak Vlad János lui Salamon végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 282 kor.

tőke, ennek 1901. évi április hó 22 napjától járó 5% kamatai 57 kor. 78 fill., eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 17 kor. 30 fill. és a még felmerülő költségek iránti követelése kielégítése végett Vlad János lui Salamon végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék, puji kir. járásbiróság területéhez tartozó F.-Szálásptak községi 87 stjkvben A † 2—14 rd.sz. a felvett ingatlanait rendszámokénti részletekben az együdejük kibocsájtott árverési feltételekben részletezett összesen 663 kor. tevő kikiáltási árban az 1903. évi április hó 8. napjának d. u. 2 órakor F.-Szálásptak község előjárósága házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy a kormány által ovadékképesnek nyilvánított értékpapirban, melynek névértéke csupán 2/3-ad